

نکته‌هایی در باب گزارشگری و مصاحبه

ملصور کریمیان

دفتر پژوهش‌های رادیو

۱۳۹۰

تهران

سرشناسه	: کریمیان، منصور، ۱۳۴۱ -
عنوان و نام پدیدآور	: نکته‌هایی در باب گزارشگری و مصاحبه منصور کریمیان؛ به سفارش دفتر پژوهش‌های رادیو.
مشخصات نشر	: تهران: طرح آینده، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	: ۸۲ ص: ۱۴/۵ X ۲۱/۵ س.م.
شابک	: ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۶۲۴۶ - ۲۰ - ۸ - ریال ۱۰۰۰۰
رضیعت فهرست	: قیا
نویس	
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۸۱] - ۸۲
موضوع	: خبرنگاری رادیو
موضوع	: مصاحبه رادیویی
شناسه افزوده	: صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران. اداره کل پژوهش‌های رادیو. دفتر پژوهش‌های رادیو
رده بندی کنگره	: PN ۷۷۸۱ ۱۳۹۰ کی ۲ خ /
رده بندی دیویی	: ۶۰۰/۱۹۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۳۹۰۷۱۴

به اهتمام: منصور کریمیان
 ویراستار: مراد مهدی‌نیا
 حروف‌نگار: صدیقه مرادی
 طرح روی جلد: سید حمید موسوی
 صفحه‌آرایی: الهام فتحی
 ناشر: طرح آینده
 نوبت چاپ: اول
 تاریخ انتشار: ۱۳۹۰
 شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه
 بها: ۱۰۰۰۰ ریال
 تهران، خیابان ولیعصر، خیابان جام‌جم، صداوسیما جمهوری اسلامی ایران.
 ساختمان شهدای رادیو، تلفن: ۲۲۱۶۷۷۰۸ نمابر: ۲۲۶۵۲۴۸۶
 هر گونه استفاده کلی منوط به اجازه کتبی از دفتر پژوهش‌های رادیو است.

مقدمه

• رادیو، رسانه‌ای است تنیده در زندگی مردم. برای یک رسانه اقبال بزرگی است که از قابلیت‌هایی برخوردار باشد که عموم مردم، در همه لحظات شبانه روز، امکان استفاده از آن را داشته باشند. لازم نیست کاربران رادیو، سن خاصی داشته باشند. تفاوت جنسیت آنان مهم نیست. اختلاف دانش و تجربه آنان نیز موضوعیتی ندارد. ضرورتی هم ندارد تا برای استفاده و شنیدن رادیو، مهارت‌های خاصی را بیاموزند. کافی است دکمه‌ای را فشار دهند، یا پیچی را بچرخانند. رادیو روشن می‌شود. ارتباط برقرار و امکان استفاده فراهم می‌گردد.

تنیدگی در زندگی مردم و سهولت دسترسی و استفاده، اگر چه امتیاز بزرگی برای رادیوست، اما تهدید جدی و بزرگی نیز هست؛ چرا که لازمه سرزندگی رسانه‌ای با این قابلیت این است که:

- همپای مردم باشد؛
- از زندگی آنان سخن بگوید و لایه‌های زندگی آنان را واکاوی کند؛
- در انعکاس غم‌ها و شادی‌هایشان، جانب امانت و صداقت را نگه دارد؛
- به باورها و ارزش‌هایشان وفادار باشد؛
- و....

رسانه‌ای که همیشه با مردم است، نه تنها باید از مردم سخن بگوید، مردمی هم باید سخن بگوید.

این یک واقعیت است که سهولت استفاده و دسترسی مردم به یک رسانه، هرگز و الزاماً به معنای رضایت مستمر آنان از آن رسانه نیست. جلب، جذب، حفظ و افزایش رضایتمندی مخاطبان، مقوله پیچیده دیگری است که سازوکار خود را می‌طلبد. به یاد داشته باشیم که همیشه امکان همراه‌بودن، به معنای موردنیازبودن نیست و خاموش کردن رادیو، به همان سهولت روشن کردن آن است.

• «گزارش» و «مصاحبه»، برنامه‌های رادیویی را با زندگی، جامعه، طبیعت، تجربه، دانش، علاقه‌مندی، شادی، غم، شکست، پیروزی و باورهای مردم و مخاطبان پیوند می‌زند.

وجود «گزارش» و «مصاحبه» در برنامه‌ها، یعنی اینکه رادیو:

- زنده و روزآمد است؛

- در متن زندگی جاری مردم حضور دارد؛

- به اوضاع و شرایط فرهنگی، علمی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، ورزشی و

هنری جامعه آگاهی و حساسیت دارد؛

- خود را در برابر شنوندگان و مخاطبان مسئول می‌داند و آنان را صرفاً

گوش‌هایی برای شنیدن تصور نمی‌کند؛

- به اهمیت واقع‌گرایی و مستندسازی واقف است.

و در یک کلام، یعنی رادیو، زنده به نبضِ پر تپشِ زندگی مردم است.

• البته «گزارش» و «مصاحبه» دو مقوله متفاوتند، با دو کارکرد

متفاوت، و هر کدام نیازمند آگاهی، تخصص و تجربه‌ای ویژه.

اما شباهت‌هایی نیز با یکدیگر دارند و بر همین مبنا، نکات مربوط به این

دو مقوله، در یک دفتر فراهم آمده است.

ترتیب نکات، مبتنی بر دسته‌بندی و منطقی‌خاص نیست؛ هدف این بوده که آنچه به مرور زمان و با مراجعه به منابع گوناگون تدوین شده است، در اختیار علاقه‌مندان به هنر «گزارشگری» و «مصاحبه» و خصوصاً استعدادهای جوان قرار گیرد.

بی‌شک، آنچه در این زمینه می‌توان گفت، فراتر از این نیز می‌تواند باشد. اما قدر میسور نگارنده، بیش از این نبوده است.

جرعه‌ای است، برگرفته از زلال اندیشه و تجربه صاحب‌نظران.

در پایان از برادر گرامی و ارجمندم جناب آقای صوفی - معاون محترم صدا - که با لطف و علاقه‌مندی امکان انتشار این اثر را فراهم ساختند، صمیمانه سپاسگزارم.

منصور کریمیان